

דף עט.

עין משפט ה.

הו"מ סימן שז סעיף ב

ב. המשכיר והשוכר יכולים לחזור בהם כל זמן שלא משך או עשה אחד מדרכי הקניה^ב, וכן אינו מתחייב בגניבה ואבידה עד שיעשה אחד מדרכי הקניה.
וי"א דמשעה שסילק בעל החפץ או הבהמה שמירתו מעליה מדעת השומר הרי נתחייב השומר בשמירתה^ג.

עין משפט ט.

הו"מ סימן קצה סעיף ט

י. שכירות או שאלת קרקע נקנים בדרכים שהקרקע נקנית^ד. וי"א שאינם נקנים בקנין סודר^ה.

הגה: ואפי' במקום שהכסף אינו קונה בלא שטר מ"מ שכירות נקנה^ו בכסף בלבד.

ב. מימרא דר"א ותניא כוותיה בב"מ צ"ט ע"א. ורמב"ם בפ"ב משכירות הלכה ח'.
ג. הרא"ש שם בפ"ח סי' ט"ו ממה שאמרו במציעא פ' ע"ב הנח לפני הוי שומר חנם, ומבואר בסי' רצ"א סעיף ב'.
ד. מברייטא בקמא ע"ט ע"א.
ה. כ"כ התוס' בקידושין כ"ז ע"א ד"ה ומקומו, ממשנה ט' בפ"ה דמעשר שני. וכן משמע בתוס' בפ"ק דמציעא, ש"ך ס"ק י'. ודוקא שאלת קרקע שאינה נפחתת ואין לו בה אלא הנאת דירה שאין בו ממש, אבל שאלת מטלטלין שמפחית גוף החפץ בתשמיש או קרקע ששאל אותה לחפור בה בורות נקנה בחליפין, כ"כ בביאורים ס"ק ד'.
ו. כיון שאין דרך לכתוב בשכירות שטר סמכה דעת השוכר בלא שטר כיון שלימים קצובים שכרוהו, סמ"ע ס"ק כ'.
ולדעת השו"ע דהלכה כסתמא ה"ה דמהני קנין סודר בשכירות קרקע אפי' במקום דלא קני ק"ס במקח כגון במקום שכותבים שטר עכ"פ בשכירות קנה משום דסמכה דעתיה מה לי בקנין כסף או בקנין סודר, כ"כ בפעמוני זהב, והוסיף דכל זה בשכירות אבל במי שמשכן קרקע שלו ועדיין לא נכתב שטר פשוט שכל אחד יכול לחזור דאין לך אדם שעושה משכונה בלי שטר א"כ לא סמכה דעתיה עד שיכתוב שטר ע"ש.
ועוד כתב שם שע"פ מנהגי השכירות אם נגמר חוזה השכירות וחזרו המשכיר והשוכר וחידשו השכירות לשנה בדיבור בעלמא נראה שאין יכולים שניהם לחזור שהוא השוכר כבר מוחזק בבית אף שמצד הדין אינו מוכח, ועיין בפ"ת סי' קצ"ב ס"ק א'. ובפ"ת סי' שט"ו.

חור"מ סימן שז סעיף ב
עיי' לעיל עין משפט ה

חור"מ סימן שטו סעיף א

א. שכירות קרקע נשכרת באחד הדרכים ^ז שהקרקע נקנה בהם.

הגה: אין אונאה ^ח לשכירות קרקע כמו במכירתו.

דף עט:

חור"מ סימן קצה סעיף ט עין משפט א.

י. שכירות או שאלת קרקע נקנים בדרכים שהקרקע נקנית ^ט. וי"א שאינם נקנים בקנין סודר ^י.

הגה: ואפי' במקום שהכסף אינו קונה בלא שטר מ"מ שכירות נקנה ^כ בכסף בלבד.

ז. כתבו המחבר בסי' קצ"ה סעיף ט'.

ח. כ"כ המחבר בסי' רכ"ז סעיף ל"ב. דאין אונאה אלא בדבר הנמכר ובמטלטלין הנתנים מיד ליד שנאמר "או קנו מיד עמיתך לא תונו".

ט. מברייטא בקמא ע"ט ע"א.

י. כ"כ התוס' בקידושין כ"ז ע"א ד"ה ומקומו, ממשנה ט' בפ"ה דמעשר שני. וכן משמע בתוס' בפ"ק דמציעא, ש"ך ס"ק י'. ודוקא שאלת קרקע שאינה נפחתת ואין לו בה אלא הנאת דירה שאין בו ממש, אבל שאלת מטלטלין שמפחית גוף החפץ בתשמיש או קרקע ששאל אותה לחפור בה בורות נקנה בחליפין, כ"כ בביאורים ס"ק ד'.

כ. כיון שאין דרך לכתוב בשכירות שטר סמכה דעת השוכר בלא שטר כיון שלימים קצובים שכרוהו, סמ"ע ס"ק כ'.

ולדעת השו"ע דהלכה כסתמא ה"ה דמהני קנין סודר בשכירות קרקע אפי' במקום דלא קני ק"ס במקח כגון במקום שכותבים שטר עכ"פ בשכירות קנה משום דסמכא דעתיה מה לי בקנין כסף או בקנין סודר, כ"כ בפעמוני זהב, והוסיף דכל זה בשכירות אבל במי שמשכן קרקע שלו ועדיין לא נכתב שטר פשוט שכל אחד יכול לחזור דאין לך אדם שעושה משכונה בלי שטר א"כ לא סמכא דעתיה עד שיכתוב שטר ע"ש.

ועוד כתב שם שע"פ מנהגי השכירות אם נגמר חוזה השכירות וחזרו המשכיר והשוכר וחידשו השכירות לשנה בדיבור בעלמא נראה שאין יכולים שניהם לחזור שהוא השוכר כבר מוחזק בבית אף שמצד הדין אינו מוכח, ועיי' בפ"ת סי' קצ"ב ס"ק א'. ובפ"ת סי' שט"ו.

חור"מ סימן שז סעיף ב
עיין לעיל דף עט. עין משפט ה

חור"מ סימן שטו סעיף א
עיין לעיל דף עט. עין משפט ט

חור"מ סימן שננט סעיף ז עין משפט ד.

ז. גזול זה הלוקח ממון האדם בחזקה ^ל כגון שחטף מידו מטלטלין או שנכנס לרשותו שלא מרצון הבעלים ונטל משם כלים, או שתקף בעבדו או בהמתו ונשתמש בהם, או שירד לתוך שדה חבירו ואכל פירותיה.

חור"מ סימן תט סעיף א עין משפט הו.

א. אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל ^מ מפני שדרכן לרעות בשדות אחרים והיזקם מצוי. אבל מגדלים בסוריה ובמדברות שבארץ ישראל.

חור"מ סימן תט סעיף ב עין משפט ט.

ב. לא יגדל אדם חזיר בכל מקום ^נ אפי' למשוך בהם עורות וא"צ לומר לסחורה ^ס.

ל. כמו שהכתוב אומר ויגזול את החנית מיד איש מצרי.
מ. ממשנה וברייתא בב"ק ע"ט ע"א, והטור כתב דגם בבבל היו אוסרין כשהיו שכיחין רוב ישראל והיה להם שדות וכרמים, וה"ה לשאר ארצות אם היו בהן רוב ישראל שיש להם שדות וכרמים. סמ"ע ס"ק ב'.
נ. שם במשנה בב"ק, והטעם מפורש בברייתא שם בדף פ"ב ע"ב, משום מעשה שהיה בימי הורקנוס ואריסטובלוס שגזרו כן. סמ"ע ס"ק ג'.
ס. דלסחורה אסור מן התורה כמ"ש ביר"ד סי' קי"ז דאסור לסחור בכל הדברים האסורים לאכלם מן התורה אע"פ שמותרים בהנאה. סמ"ע ס"ק ד'.

עין משפט י.

חור"מ סימן תט סעיף ג

ג. אסור לאדם לגדל כלב רע אא"כ הוא קשור בשלשלאות של ברזל^ע.
ובעיר הסמוכה לגבול מותר לגדלו וקושרו ביום ומתירו בלילה.

הגה: וי"א דעכשיו שאנו שרוין בין הגוים ואומות בכל ענין שרי, ופוק חזי מאי עמא דבר. מיהו אם הוא כלב רע שיש לחוש שיזיק בני אדם אסור לגדלו אא"כ קשור בשלשלאות של ברזל.

עין משפט כ.

חור"מ סימן שע סעיף א

א. יש דברים שאסרו חכמים משום גזל והעובר עליהם הרי זה גזלן מדבריהם^פ. כגון מפריחי יונים ומשחקים בקוביא, כיצד, לא יפריח אדם בתוך הישוב שהרי לוקח ממון אחרים שלא כדין משום כשהוא משלח זכר שיביא נקבה משובך אחר^ז, או נקבה ותביא לו זכר, וה"ה בשאר חיות או עופות^ק, והעושה כן הרי זה גזל מדבריהם.

עין משפט מ.

חור"מ סימן תט סעיף א

עין לעיל עין משפט הו.

ע. שם במשנה, ואם קשור בשלשלאות של ברזל דאז אין טעם שינשוך וגם הטעם שנובח ועי"ז מפילות הנשים מיראתו אין כאן מכיון שיודעות שהוא קשור בשלשלאות אין מתיראין ממנו ואינן מפילות. סמ"ע ס"ק ה'.
פ. רמב"ם פ"ו מגזילה הלכה ז', ממשנה בסנהדרין כ"ד ע"ב, ושם בדף כ"ח ע"ב מפריח יונים כדי להביא אחרים.
צ. ואין זה גזל גמור שגם בעל השובך שבאים משם לא זכה בהם בקנין גמור שמעלמא באו אליו, אלא שחכמים אסרוהו משום סרך גזל. סמ"ע ס"ק א'.
ק. אבל בהמות אין דרכם להביא מהיערות אלא מבין שאר בהמות שיש להם בעלים ויש בזה גזל גמור חוץ משור הבר. סמ"ע ס"ק ב'.